

प्रथम बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापन राष्ट्रिय सम्मेलनको

घोषणापत्र-२०८२

बाह्य मिचाहा प्रजातिका वनस्पति, जीवजन्तु, कीटपतङ्ग र सुक्ष्मजीवहरू विश्वव्यापी वातावरणीय समस्याको रूपमा बढ्दै गएको र यस्ता प्रजातिले पारिस्थिकीय प्रणाली, जैविक विविधता र जीविकोपार्जनमा गम्भीर प्रतिकूल असर पारेको तथ्यलाई मनन गर्दै,

जैविक विविधता वातावरण तथा खाद्य सुरक्षासँग सम्बन्धित नेपाल पक्षराष्ट्र भएका अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि, राष्ट्रिय नीति तथा दस्तावेजहरूमा प्रकट गरिएका प्रतिवद्धता र निर्दिष्ट लक्ष्यहरूलाई मध्यनजर गर्दै,

बाह्य मिचाहा प्रजातिका कारण वन, वनस्पति, सिमसार, कृषि, पशुपालन, जनस्वास्थ्य, समुदायको जीविकोपार्जन एवं स्थानीय तथा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा परेको नकारात्मक असरलाई समीक्षा गर्दै,

व्यवस्थापन र नियन्त्रणका प्रभावकारी कार्यक्रमको अपर्याप्त प्राथमिकताका कारण भविष्यमा मिचाहा प्रजातिहरूको फैलावट र प्रभाव बढ्ने जोखिमलाई दृष्टिगत गर्दै,

बाह्य मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि तीनै तहका सरकारहरू, शिक्षण तथा अनुसन्धान संस्थाहरू, कृषक, वन उपभोक्ता समूहहरू र गैरसरकारी एवं निजिक्षेत्रबाट हालसम्म भएका प्रयासहरूको सराहना गरी तिनबाट पर्याप्त सफलता हासिल गर्न नसकिएको यथार्थतालाई स्वीकार गर्दै,

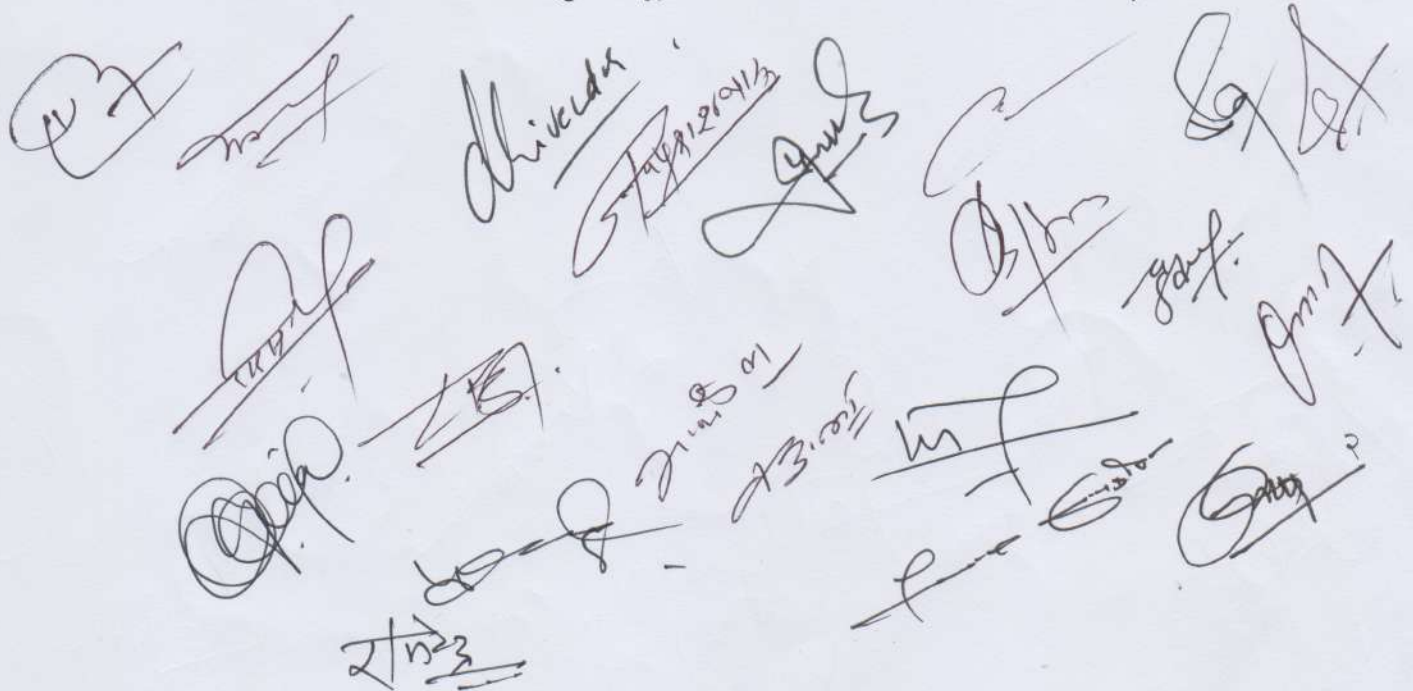
बाह्य मिचाहा प्रजातिको नतिजामुखी व्यवस्थापनको लागि अनुसन्धान, नियमन र व्यवस्थापन गर्ने विभिन्न सरोकारवाला निकाय एवं संस्थाहरू बिच समन्वयात्मक पहलको आवश्यकता महसुस गर्दै,

जलवायु परिवर्तनको अवश्यम्भावी प्रभावसँगै मिचाहा प्रजातिका कारण भविष्यमा वन, वातावरण तथा कृषि जैविक विविधता, वन्यजन्तुका वासस्थान, वन र कृषि प्रणालीहरूमा पर्न सक्ने प्रतिकूल असर न्यूनीकरण गर्न बाह्य मिचाहा प्रजातिको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु आवश्यक देखिएकोले,

(Signatures and stamps)

बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापनका विभिन्न आयामहरूमा कार्यरत निकायहरूबिच यसको दीर्घकालीन व्यवस्थापनको बारेमा साझा धारणा बनाउने उद्देश्यले वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको नेतृत्व तथा विभिन्न सरोकारवाला संघसंस्थाहरूसँगको सहकार्यमा मिति २०८२ मङ्सिर २६ र २७ गते काठमाण्डौमा आयोजित “प्रथम बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापन राष्ट्रिय सम्मेलन” मा सबै सरोकारवालाहरूबिच मतैक्यता कायम गर्दै आगामी दिनमा बाह्य मिचाहा प्रजातिको फैलावटबाट समग्र वातावरण र जनजीवनलाई सुरक्षित राख्ने साझा उद्देश्य प्राप्तिका लागि देहाय बमोजिम १८ बुँदे घोषणापत्र जारी गरिएको छ ।

१. बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापनको राष्ट्रिय आवश्यकता, आकांक्षा र प्रतिबद्धताहरू पुरा गर्नको लागि मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापनलाई क्षेत्रगत र अन्तरक्षेत्रगत नीतिहरूमा मूलप्रवाहीकरण गरी सामञ्जस्यता कायम गर्ने,
२. बाह्य मिचाहा प्रजातिहरू नेपाल प्रवेश गर्ने विभिन्न माध्यमहरूको पहिचान गरी अन्तरनिकाय समन्वय मार्फत अन्तर्राष्ट्रिय सीमानाका र विमानस्थलहरूमा गरिने क्वारेन्टाइन परीक्षणलाई थप प्रभावकारी तुल्याई मिचाहा प्रजाति आगमनको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने,
३. विभिन्न कारणले नेपालमा प्रवेश गरिसकेका बाह्य एवम् मिचाहा प्रजातिहरूको विस्तृत अभिलेखीकरण तथा तिनको जोखिम मूल्याङ्कन गरी आवधिक रूपमा प्रकाशन गर्ने,
४. बागवानी, पुष्पखेती, मत्स्यपालन, कृषि वन, पंक्षीपालन जस्ता व्यवसायमा उपयोग गरिएका बाह्य प्रजातिहरूको यथोचित अभिलेखीकरण, अनुगमन र नियमन गरी आर्थिक विकास र वातावरण संरक्षण बीच प्रभावकारी सन्तुलन कायम गर्ने,
५. बाह्य मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रणका विभिन्न कार्यक्रमहरूलाई वन, कृषि क्षेत्र, घाँसे मैदान, सिमसार जस्ता पारिस्थितिक प्रणालीको दीर्घकालीन व्यवस्थापन र पुनर्स्थापनाको अङ्ग बनाई यस्ता कार्यक्रमहरूलाई आवश्यकतानुसार भू-परिधिस्तरमा सञ्चालन तथा विस्तार गर्ने,

६. पूर्वाधार र विकास निर्माण आयोजना सञ्चालन पूर्व गरिने वातावरणीय अध्ययन र पूर्वाधार निर्माणसँग सम्बन्धित वातावरण व्यवस्थापन योजनामा मिचाहा प्रजातिको रोकथाम र नियन्त्रणको व्यवस्था प्रभावकारी बनाउने,
७. मिचाहा प्रजाति नियन्त्रणका कार्यक्रमहरूमा आदिवासी जनजाती, स्थानीय समुदाय, महिला, युवाहरू एवम् मिचाहा प्रजातिबाट प्रत्यक्ष प्रभावित समुदायको सहभागितालाई प्राथमिकता दिने,
८. मिचाहा प्रजातिले वातावरण, जैविक विविधता, पारिस्थिकीय प्रणालीहरू (वन, कृषि, सिमसार, घाँसे मैदान आदि) र आदिवासी, जनजाति र स्थानीय समुदायको समाजिक आर्थिक अवस्थामा पार्ने प्रभाव मूल्याङ्कन गरी न्यूनीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
९. मिचाहा प्रजातिको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि स्थानीय वन उपभोक्ता समूह, आदिवासी जनजाति तथा स्थानीय समुदाय, कृषक, वन/कृषि प्राविधिक लगायतका सरोकारवालाहरू बिच मिचाहा प्रजाति, तिनका असर र व्यवस्थापनका उपायहरूबारेमा जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तथा उपयुक्त ज्ञान, सीप एवं प्रविधिको उपयोग बढाउदै लैजाने,
१०. स्थानीयदेखि राष्ट्रियस्तरसम्मका कृषि तथा वन सर्वेक्षणहरूमा मिचाहा प्रजातिको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र नतिजाको आधारमा कार्यक्रम तर्जुमा गरी न्यूनीकरण गर्दै लैजाने,
११. विभिन्न निकायहरूबाट तर्जुमा गरिने वन, सिमसार, घाँसे मैदानहरूको क्षेत्रगत तथा विशेष प्रजाति लक्षित व्यवस्थापन योजनाहरूमा मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापनलाई अनिवार्य समावेश गरी कार्यान्वयन गर्दै लैजाने,
१२. मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रणका लागि नियामक निकाय, कार्यक्रम कार्यान्वयनकर्ता निकाय, शिक्षण एवम् अनुसन्धान संस्थाहरू, सञ्चार क्षेत्र, प्रभावित समुदाय र सरोकारवालाहरूको बिचमा ज्ञान, प्रविधि र सूचनाहरूको आदान-प्रदान अभिवृद्धि गर्ने तथा व्यवस्थापनका कार्यहरूमा सहकार्य बढाउने,
१३. बाह्य मिचाहा प्रजातिको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जालमा जोडिँदै सहकार्य मार्फत प्रभावकारी नतिजा प्राप्त गर्न एवं सबैखाले बाह्य मिचाहा वनस्पति प्रजातिको दर्ता, अभिलेख तथा आधिकारिकताका लागि वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले काम गर्ने,

The bottom of the page features several handwritten signatures in black ink. Some signatures are accompanied by circular or rectangular stamps, some of which contain text in Nepali. The signatures are written in a cursive style.

१४. बाह्य मिचाहा प्रजातिको रोकथाम, नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि सचेतना जागरण, अन्तरनिकाय समन्वय र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि हरेक वर्ष मंसिर महिनाको अन्तिम सप्ताह देशव्यापी रूपमा मिचाहा प्रजाति सचेतना तथा नियन्त्रण सप्ताह मनाउने,
१५. बाह्य मिचाहा प्रजाति सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, प्रविधि विकास तथा कार्यान्वयनमा मार्गदर्शन गर्न तीनै तहका सरकार, गैरसरकारी निकाय, शिक्षण तथा अनुसन्धान संस्थाहरू, विज्ञ, कृषक तथा वन उपभोक्ताहरू, युवा विद्यार्थी, महिला, आदिवासी जनजाति तथा स्थानीय समुदाय (IPLC) सम्मिलित एक मिचाहा प्रजाति प्राविधिक कार्यसमूह (Invasive and Alien Species Technical Action Team) गठन गरी कार्यान्वयनमा लैजाने,
१६. यस घोषणापत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन योजना तयार गरी तिनै तहका सरकारहरू बिच आपसी समन्वय र सहकार्य गरी आगामी आर्थिक वर्षदेखि नै बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने,
१७. बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्यान्वयन योजना २०८१ तिनै तहका सरकार, सबै सरोकारवाला निकाय, संघ संस्था, विज्ञ, कृषक, समुदायको सहयोग र समन्वयमा कार्यान्वयन गर्ने,
१८. प्रथम बाह्य मिचाहा प्रजाति व्यवस्थापन राष्ट्रिय सम्मेलन आयोजना गर्न विभिन्न क्षेत्रबाट योगदान गर्नुहुने तीनै तहका सरकार, गैरसरकारी निकाय, शिक्षण तथा अनुसन्धान संस्थाहरू, विज्ञ तथा कार्यान्वयनकर्ता, सञ्चारकर्मी लगायत सम्पूर्ण सहभागी महानुभावहरूप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दै आगामी दिनमा बाह्य मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण र व्यवस्थापनमा सहकार्यका लागि हार्दिक अपिल गर्दछौं।

मिति: २०८२/०८/२७

बुढानीलकण्ठ, काठमाण्डौ